

Четириесет години по најголемата младинска револуција од '68, младината никогаш досега не била толку нереволуционерна, летаргична, апатична, особено во Македонија. Транзициониот систем наметна владеење на коруптивните односи, недоверба во институциите на системот, "сакај го само она што е твое" идеологија.

За какви вредности да се бори денешниот апатичен млад Македонец? Да, за слободата на мислата, изразувањето, партиската загушеност, од идејата да се биде роб на оваа или на онаа партија, класа или идеологија. Сепак, и слободата, за да се оствари бара одредени жртви и ограничувања. Она што најмногу му недостасува на денешниот млад човек се упорноста, самоиницијативноста, како и напорот да се избори за некакви вредности. Денешниот млад човек не се бори за вредности, туку само за лични интереси, што значи да се преживее. Било како. Тешко се излегува од школите на личните, индивидуални потреби и интереси и тежок е стремежот кон заедничките добра и вредности.

Лекот за општествените болести, како што се, корупцијата, невработеноста, сиромаштијата, неморалот, не треба да го бараме надвор од нас, во владите, политичарите, членувањето или нечленувањето во интеграционите светски процеси туку, пред сè и над сè, во интеграцијата со самите себе. Единството е лекот кој денес очајнички ни треба, во ова "невреме". Но, тоа единство, не се постигнува така лесно, на прв поглед. Секое надминување на разликите, било да се тие од етничка, верска или од политичка природа, бара труд, дисциплина и пожртвуваност.

Колку од денешниве млади се подготвени на овие нешта? Секој за себе мисли дека е најдобар, најуспешен и безгрешен. Ваквата заслепеност и самобендисаност со цел да се "опстане" во едно општество, всушност го води неминовно во пропаст. Ако сакаме да го промениме општеството прво мораме да се промениме себеси. Внатрешната промена секогаш ѝ претходи на надворешната и секогаш поаѓа од желбата за колективна, а не само за лична промена. Зашто ако поаѓа од личното себесожалување и интерес брзо ќе згасне, како што згасна револуцијата од '68. Нам такво единство не ни е потребно. Единство кое трае само како одбрана од заедничкиот непријател, за потоа повторно да се вратиме на стариот начин на живеење, е најчестиот тип единство кој се среќава кај Македонците. Доаѓаат избори, се заслепуваме по илузорните повици на единство меѓу политичките партии и народот. "Се појавува" проблемот со името, повторно се обединуваме во маката за загубата на нашето достоинство и идентитет. Доаѓаат закани за нашата безбедност и стабилност, се повикуваме на интеграцијата со надворешните фактори за стабилност, кои треба да го гарантираат нашиот мир.

До кога ли ќе спиеме? Кога ќе ја научиме лекцијата дека ако сами не преземеме одговорност за нашите постапки, друг ќе одлучува за нашата судбина и обединува во туѓи интереси? Се почитуваме меѓусебно само кога имаме заедничка неволја. По неа, секој се враќа на својот вообичаен живот, игнорирајќи ја потребата од внатрешно единство и обединување во заедничка цел. Избори имало и ќе има, проблемот со името не е од "вчера", а закани доаѓаат и си одат, во зависност од нашата доверба истите да ги надминеме во наша полза.

Навистина, имаме многу да учиме од големите сојузи како НАТО и ЕУ. Европа имаше избор да дозволи една сила да доминира со светот и да ја обликува светската историја или сама да учествува во неа, со тоа што ќе ја неутрализира поставувајќи услови за мултиполарен систем и општество кое ќе ги толерира разликите меѓу поединците и културите.

Нејзината 50-годишна опстојба како обединето семејство на европски држави (и покрај кризите) не се должи на ексклузивноста и затвореноста, туку во давањето мир, слобода и просперитет, дури и на оние земји кои се надвор од нејзините граници. Условот за постоење на единство е прифаќањето на разликата како таква, а услов за почитувањето на меѓусебните разлики, пред сè, е почитувањето на сопствените разлики и постигнување внатрешно единство.

Кога во нашето општество сите ќе почнеме да се однесуваме како семејство, тогаш ќе почнеме да ги решаваме сите наши надворешни проблеми. Кога сами го напаѓаме своето семејство, создаваме индивидуален хаос за самите себе. Забораваме дека без оглед на која партија, вера или националност припаѓаме, сите сме дел од семејството - Македонија. Без оглед дали ги напаѓаме постапките на оваа или на онаа власт, исправноста на ова или на она мислење, припадноста на оваа или на онаа етничка заедница или политичка групација, ние ја напаѓаме - Македонија. Дури откако ќе престанеме да мислиме дека само ние сме во право, а нашиот противник не, ќе постигнеме кохезија која не само што ќе ги донесе НАТО и ЕУ пред наша врата, туку и тие ќе ја отворат својата врата за нас. Се разбира, ништо без трите големи вредности кон кои секој Македонец треба да се стреми во својата област: трудот, дисциплината и самопожртвуваноста. Индивидуалното исполнување на овие вредности води кон колективна промена на вредностите во македонското општество. Во однос на индивидуалниот напор и заслуга, следи и колективната награда. А сите оние млади луѓе кои денес ја обвинуваат државата за незавидната положба во која се наоѓаат, да не забораваат дека колку и да имаат право, создаваат дупки во кои сите колективно пропаѓаме. Не велам да не се бориме, да не се согласуваме и да станеме апатични, туку тоа да го правиме во рамките на меѓусебната почит и достоинство. И да не забораваме, нашиот најголем непријател не е човекот до нас или светот околу нас. Најголемиот непријател сме ние сами на себе.

П. С. Јас не сум екстремист или националист со тоа што претпочитам единство. Особено не во онаа, старата смисла на зборот. Мислам дека термините "екстремист" и "националист" служат за да го оправдаат нашето незнаење на оние политики или гледишта кои не ги познаваме и кои се спротивставуваат на нашите.

Огнен Коцевски

